

PIRJO TUOMINEN

*Toinen silmä päivä,
toinen yö*

Tammi

PIRJO TUOMINEN

*Toinen silmä päivä,
toinen yö*

Jännitysromaani

Kustannusosakeyhtiö Tammi
Helsinki

Pirjo Tuomisen romaanit

- Toinen silmä päivä, toinen yö (Mailis Sarka -sarja), 2014
Muistatko Marjatan? (Mailis Sarka -sarja), 2013
Silkkipunos (Mailis Sarka -sarja), 2012
Tuonelan joutsen (Mailis Sarka -sarja), 2011
 Perintömaat, 2010
 Naistenvälssi, 2009
 Kotiopettaja, 2008
Maan nälkä (Satakunta-sarja), 2007
 Alakuloinen romanssi, 2006
 Linnat, 2005
 Vihreät oksat, 2004
Kultavainiot (Satakunta-sarja), 2003
Sillat yli joen (Satakunta-sarja), 2002
Itkevät syvät vedet (Satakunta-sarja), 2001
 Mies metsätieltä, 2000
 Täydellinen nainen, 2000
 Kaarina Hannuntytär, 1999
Tulen pojat, veden tyttaret (Kokemäki-sarja), 1998
 Kuningasväylä (Kokemäki-sarja), 1997
Suuren joen maa (Kokemäki-sarja), 1996
 Hakaniemen kaunis Helene, 1995
 Huvila Aurinkorannikolla, 1994
Ylpeät purjeet (Alaska-sarja), 1993
 Villit vedet (Alaska-sarja), 1992
Hovikosken valtiatar (Suuriruhtinaanmaa-sarja), 1991
Ruukinkartanon rouva (Suuriruhtinaanmaa-sarja), 1990
 Kenraalitar (Suuriruhtinaanmaa-sarja), 1989
 Edustusrouva, 1987
 Herrasmies, 1987
Jälkeemme kukkiva maa, 1986
 Puoliherran huone, 1986
 Nukkeleikki, 1985
 Puhtaana käteen, 1984
Keskeneräinen elämä, 1983
Sinun vuorosi tulee, 1983
 Myrttiseppeleet, 1982
Arvoisa rouva Marie, 1981
 Tuuliajolla, 1980
 Sinisilmä, 1979
Mariaana, Vantaan tytär, 1978

© Littorella ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2014

ISBN 978-951-31-7884-0

Painettu EU:ssa

HENKILÖITÄ

Mailis Sarka, taiteilija, ekonomi
Alan Blackford, emeritusprofessori, tietokirjailija
Robert (Bob) Blackford, edellisen poika, professori, kirjailija
Maileena Elomaa, Mailisin kummityttö
Harry Wallasvuo, vuorineuvos, sulhanen
Kiira Arola, pankinjohtaja, morsian
Anssi Pesu, Saranpään tuittupäinen naapuri
Johannes, Mailisin poika
Annika, miniä
Panu ja Peppi, lapsenlapset

Lakan tilalla

Salli Lakka, Lakan tilan emäntä, leski
Venni, Sallin poika, isäntä
Jutta Lakka, Sallin käly, tekstiilitaiteilija
Valtteri Laakso, väkivahva apumies
Li Kemp, kesäasukas, tekstiilitaiteilija

Syvänteenniemellä

Pekka Juuri, maailmankuulu muotoilija
Lilli, hänen toinen vaimonsa
Venla, Lillin tytär
Sari, Pekan ensimmäinen vaimo
Katrine (Trine) Juuri-Roine, Pekan ja Sarin tytär
Arttu Roine, Trinen mies, moottoriharrastaja
Elli ja Ida, heidän lapsiaan
Susanna Juuri-Asp, Pekan ja Sarin tytär
Roni Asp, Susannan mies, hevosharrastaja, yrittelijä

Mukana myös

Eetu, Mailisin kissa
Sulo, Lakan bernhardilaiskoira
Lotta, Panun ja Pepin koira

Ei kai jälleen...

Mailis Sarka seiso i kinavetan luona ja värisi kylmästä, vaikka kesäilta oli lämmin. Alan Blackfordin käsi oli kiertynyt suojelevasti Mailisin hartioiden ympäri.

Ambulanssin ovet olivat auki, ja kaksi miestä siirsi paa-reja rauhallisesti sisälle. Sisältä tulviva kalvas valo sai kesäyön tummat varjot haalistumaan. Auton ympärillä pyöri hermostunut isokokoinen mies paksuja hiuksiaan haroen ja vahvoja käsivarsiaan väännellen.

”Älä”, Alan sanoi Mailisille varoittavasti, ”älä ala kuvitella liikoja.”

Mutta Mailis ei voinut itselleen mitään. Muistikuvat ryöp-sähtivät mieleen, vatsassa kiersi, ja otsalle kohosi hiki. Hän tiesi liikaa, liian monta kohtalokasta tapahtumaa oli piirtynyt ikiajoiksi aivoihin. Hukkuneita nuoria ihmisiä, kuolemaan jätettyjä onnettomia, kylmään paleltuneita vainajia. Ikinä hänen mielestään ei huuhtoutuisi viiltävä kauhu, joka oli val-lannut hänet hänen katsoessaan kuolemaa kasvoista kasvoihin lahossa tornissa.

Pahat aavistukset kyntivät sydämen pohjaa. Pahinta oli voimattomuus, kyvyttömyys auttaa.

Kookas mies seurasi paareja ambulanssiin, eikä häntä estelty.

”...se kirottu kivi...”

Muuta Mailis ei ehtinyt kuulla, kun auton ovet jo sulkeutuivat. Moottori käynnistyi, varoitusvalot välähtivät, ja pian kantautui hälytysääni kauempaa maantieltä.

Rauha laskeutui kivinavetan ympärille. Järveltä kantautui vesilinnun ääni, ja jokin suuri yölintu lensi pehmein siivin pihamaan yli.

”Mikä kivi?” Mailis kysyi ääneti yöltä. Se ei vastannut, mutta hän tunsu miten Alan puristi hellästi hänen olkapäätään.

”Älä”, Alan toisti, ”älä aloita jälleen kerran, älä kuvittele olemattomia.”

OSA I

VESI

1.

Minä en kykene vastustamaan suurten koneiden voimaa.

Ne tekevät sen mihin en itse pysty.

Käynnistän hiekkakuopalla kaivurikuormaajan. Sataa rajusti. Se sopii minulle. Pisarat rummuttavat kattoa ja valuvat pitkin ikkunoita. Ne pesevät pois pölyn ja lian. Ne puhdistavat, kuten minäkin aion tehdä.

Ukkonen on noussut Pyhäjärven takaa. Sanotaan, että jos se tulee ulapan yli, sen kanssa ei ole leikkimistä. Viime kesänä ukkonen poltti talon, pamautti hajalle porakaivojen moottorit ja aiheutti tuhoa metsissä. Saman se voi tehdä nytkin.

Kone vastustelee aluksi, köhii ja yskii, kieltäytyy. Onko se huono enne? Ei, sitä se ei ole, vahva moottori vain valmistautuu suureen tehtävään.

Pian ääni tasoittuu. Tunnen miten voima vavisuttaa metallia. Nautin, olen aina nauttinut siitä, miten kone taipuu tahtooni ja alkaa tehdä työtä määräykseni mukaan. Rakastan suuria koneita, voimakkaita traktoreita, väkivahvoja puimureita, kauhakuormaajia, kaivinkoneita. Olen oppinut tekemään niillä

pikkutarkkaakin työtä, käsittelemään kaivinkoneen valtavaa kauhaa kuin ruokalusikkaa. Kauan eläköön hydrauliikka!

Olen jo valinnut kiveni valmiiksi. Se on paljastunut hiekan alta, se on sopivan kokoinen ja muotoinen. Olen sivellyt sen paljasta pintaa kädelläni ja katsellut lumoutuneena sen monia värejä. Miten kaunis kivi on, ja miten paljon aikaa on tarvittu, ennen kuin se on päätynyt koneeni eteen täydellisenä välineenä työtäni varten.

Sain kuulla, että saarella on ikivanha palvontapaikka, kiven seita, musta kallionkieleke. Siitä lähtien olen ajatellut kiveä materiaalina, kalliona, vierinkivenä, pikkukivenä, moreenina. Kuinka käsittämätöntä voimaa on tarvittu sen murskaamiseen. Siihen on pystynyt vain jää.

Olen lukenut kaiken jääkaudesta, joka muokkasi luonnon, jätti jälkeensä järvet, harjut ja hiidenkiukaat. Synnytti Salpausselän ja myös kuolleen jään, kun valtava jäämassa pysähtyi paikalleen kahdeksaksisadaksi vuodeksi. Osa jäästä peittyi hitaasti maakerrosten alle ja kuoli. Haudattu jää, sen ajatteleva kutkuttaa aivoja.

Kivi ja jää, kone ja teräs, ne ovat omiani, vahvimpia kaikista.

Miten tarkasti kaikki onkaan harkittava!

Jokainen minuutti, jollei sekunti, on ratkaisevan tärkeä. Pienetkin virheet kostautuvat. Mutta rakastan suunnittelua ja aikataulujen laatimista. Tiedän että moni pitää minua kykenemättömänä vaativiin tehtäviin. Kun lähellä on suuria persoonallisuuksia, kaikki muut kutistuvat. Kukaan ei usko minun pystyvän tekoon, jota kudon kokoon hitaasti, ottaen huomioon jokaisen yksityiskohdan. Minun salaista puoltani ei tunne kukaan. Toinen silmäni paistaa kuin päivä, toinen silmäni on yö.

Ajatus on kypsynyt. Minulla on korvat joilla kuulla, ja olen kuunnellut. Heitä on autettava. Minun on otettava asia hoi-

taakseni, sillä vain minusta on siihen. On vapautettava heidät kaikki, kukin tavallaan, mutta ennen kaikkea minun on saatava vihdoin oman kostoni. Oma rauhani.

Aika on tullut.

2.

Toukokuun ensimmäisenä päivänä Mailis Sarka avasi Saranpään mökin oven, asteli sisälle ja katseli tyytyväisenä ympärilleen. Talo oli kaikesta päätellen talvehtinut hyvin, kaikki näytti silmämääräisesti olevan kunnossa. Toki sisällä oli viileää, talvi oli ollut pitkä ja kylmyys piti edelleen Suomea pihdeissään.

Miten kernaasti hän olisikaan suonut suomalaisille lämpimän, ihanan vappusään, mutta ilmojen jumalat olivat edelleen epäsuotuisia. Kylmä viima puhalsi Yläjärveltä ja sai koleuden tunkeutumaan luihin ja ytimiin. Jäähileet helisivät lahden kaislikossa, äreät puhurit rypyttivät veden pinnan ja laineet hakkasivat huonotuulisina vastarannan kallioita. Eikä Saranpään pihapiiri ollut yhtään leppoisampi: nurmikot avautuivat ruskeina ja kohmeisina, eikä yksikään puu rojhennut avata silmujaan, ei edes pihakoivu, joka tapasi ensimmäisenä peittyä vihreään viitta.

Mailis riisui saappaat, jotka oli autossa vetänyt jalkaansa vanhasta tottumuksesta. Kumisaappaat olivat ehdoton varus-

tus keväisin ja syksyisin Saranpäässä, ja niillä oli oma paikansa eteisen naulakon alla. Hän pujotti jalkansa kotitossuihin ja hipsutteli huoneesta toiseen kuin hiiri haistellen ja mais-tellen Saranpään tunnelmaa. Lämpöpatterit olivat pitäneet yllä alhaista peruslämpöä, ja jokaisen huoneen mittari todisti uskollisesti kahtatoista astetta.

Jos päivä olisi ollut aurinkoinen ja jos järveltä olisi puhallut leppoisa tuuli, Mailis olisi avannut ovet ja ikkunat antaakseen kevään tulla sisälle taloon, mutta ulkona puhaltava myrskyinen viima ei houkuttellut moiseen. Hän kiersi lämpöpatterien termostaatit osoittamaan kahdeksaatoista ja tunsu tutun pölyn tuoksun nousevan sieraimiinsa. Keittiössä hän laittoi jääkaapin hurisemaan ja purki mukanaan tuomansa ruuat sen sisuksiin. Sen jälkeen hän tassutteli saunaan, avasi vesimittarin kätkevän penkin kannen ja kytki veden päälle. Samalla hän tökkäsi boilerin johdon pistorasiaan ja totesi tyytyväisenä, että saunan kiukaan vieressä olevassa korissa oli kuivia ja halukkaita klapeja odottamassa sytyttämistä. Ranta-saunan vuoro tulisi, kun säät hiukan lämpenisivät.

Kaikki oli tuttua ja kotoista. Jo vuosien ajan hän oli joka kevät tullut Saranpäähän yksin ilman Paulia, miesvainajaansa. Hän oli tottunut hoitamaan kaiken itsekseen, hän tunsu talonsa läpikotaisin ja luotti sen hyväntahtoisuuteen, vaikka oli jälleen hylännyt sen pitkäksi aikaa. Talvi oli sujunut Turkissa kom-melluksitta, hän oli nauttinut heräävästä kevästä yhdessä Alanin kanssa ja iloinnut Bobin vierailusta erityisen paljon, sillä hänen kummityttönsä Maileena oli tullut Turkkiin samaan aikaan. Toden totta, edellisenä kesänä syttynyt romanssi näytti edelleen kukoistavan Bobin ja Maileenan välillä, ja se ilahdutti niin isä Alania kuin Mailisiakin.

Alan oli tulossa Saranpäähän juhannuksen aikoihin, siitä-kin oli ehtinyt tulla jo jonkinlainen perinne heidän yhteisellä

taipaleellaan. Mailis ajatteli miestä napsauttaessaan vedenkeittimen päälle nauttiakseen kupillisen yrttiteetä. Turkkilaiset latkivat teetä siinä kuin suomalaiset kahvia ja olutta. Jos näki kaksi turkkilaista miestä nenäkkäin juttelemassa tai lautapeliä pelaamassa, heidän edessään nökötti vuorenvarmasti lasiset teekupit. Mailis oli oppinut saman tavan ja oli nytkin tuonut mukanaan kasan teepusseja. Hänen suosikkinsa oli Ada-tee, suomeksi Saari-tee, sen yrttisekoitus sopi erityisen hyvin Mailisin makuun. Se lämmitti, ja mikä parasta, se karkotti nälän tunteen. Housut olivat alkaneet talven mittaan hiukan kiristää vyötärön kohdalta, ja Mailis oli luvannut itselleen päästä ylimääräisistä kiloista eroon.

Hän nautti kuuman teen lasitetulla terassilla. Myrsky oli menossa ohi, pilvien seasta pilkottava aurinko lämmitti jo, ja Mailis ajatteli tyytyväisenä tulevan kesän iltoja, jolloin he Alannin kanssa voisivat istuskella terassilla suojassa verenhimoisilta hyttysiltä. Hän suunnitteli laittavansa paljon kukkia ampeleihin ja ruukkuihin, loihtivansa terassista kutsuvan keitaan kesäehtoja varten.

Enempää ei ollut tehtävissä tällä kertaa. Mailis ajoi kaupunkiin, mutta päätti palata jo seuraavana päivänä mukanaan liinavaatteet ja laukullinen uusia kesäasuja, joita hän ei taaskaan ollut kyennyt vastustamaan Turkin vaateparatiisissa. Ennen kaikkea hän toisi mukanaan Eetu-kissan, joka oli viettänyt talven herraskaisessa hoidossa: Mailisin sukulaismies vuorineuvos Harry Wallasvuo oli kiintynyt kissaan ja salli sen elellä vapaana suuressa edustuskodissaan. Niin taloudenhoitaja Ritva Jalonen kuin Harry olivat näyttäneet haikeilta, kun Mailis oli noutanut lemmikkinsä ja lykännyt vastahakoisen vanhanpojan kantokoriin. Kotona Mailisin kattohuoneistossa Eetu oli haistellut epäluuloisena tuttuja nurkkia ja katsellut Mailisia moittivasti.

”Jassoo, arvon herra kaipaa jo loistolukaaliaan! Odotapa, ryökäle, niin pääset Saranpäähän. Se on sinun taivaasi, eikö olekin?”

Kissa kallisti päätään ja katseli emäntäänsä meripihkan värisillä silmillään. Se tiesi mistä oli puhe, mutta ei halunnut toistaiseksi antaa anteeksi emännän pitkää ulkomaanmatkaa. Eetu hyppäsi mielipaikalleen lipaston päälle ja keskitti huomionsa alhaalla kadulla liikkuviin autoihin. Emäntä saisi odottaa kissaherran leppymistä.

Mailis purki matkalaukkujaan ja pesi hiukan pyykkiä, paljon sitä ei ollut, sillä Villa Limonissa oli pesukone ja pyykki kuivahti hetkessä Turkin auringossa. Hiukan haikeana hän katseli kaunista kotiaan. Se oli alkanut tuntua turhalta, koska talvet kuluivat maailmalla ja kesät Saranpäässä. Turhaan odotti iso kattoterassi kesäkukkia, turhaan iloisia illanistujaisia.

Mailis pujahti tyhjälle terassille. Vaikka päivät pitenivät Välimeren rannallakin tähän aikaan vuodesta, tuntui pohjolan kevättyö sentään uskomattoman valoisalta. Taivas oli kirkastunut, tuuli tyyntynyt, Yläjärven pinta peilasi maisemia ja koski kohisi vanhaa lauluaan.

Seuraavana aamuna aurinko paistoi puhtaalta taivaalta: sää oli muuttumassa lupaavasti. Mailis pakkasi autoonsa monta muovikassillista tavaraa ja Eetun kantokoreineen. Iloisena kauniista aamusta hän ajoi sillan yli ja ohitti Jyrkänkosken kirkon. Pian olisi aika käydä hautausmaalla istuttamassa orvokit vanhempien ja Paulin haudalle. Kirkon ovet olivat avoinna, kai sielläkin tuuletettiin kauniin kevätpäivän kunniaksi. Kun Mailis oli hakenut Eetua, Harry oli kertonut että kirkossa vietettäisiin myöhemmin kesällä häitä, ja Kiira Arolasta tulisi uusi vuorineuvoksetar. Titteli varmasti huvitti huumorintajuista

Kiiraa, mutta minkäs teit. Mailis iloitsi koko sydäimestään Harryn onnesta, mies oli todella ansainnut sen raskaiden vuosien jälkeen. Harry oli menettänyt muutamaa vuotta aiemmin sekä vaimonsa että lapsensa traagisesti.

Hyvä tuuli ei jättänyt Mailisia Saranpään pihallakaan, joka näytti nyt paljon kutsuvammalta kuin edellisenä päivänä. Hän avasi kantokorin luukun, ja Eetu hyppäsi ulos ketterästi ja innokkaasti. Kissaherra haisteli hetken kevätilmaa, mutta vaisto veti sen pian tutkimaan nurkkia. Talvi oli jättänyt jälkeensä mielenkiintoisia hajuja ja viestejä, joiden merkitystä ihmisparka saattoi vain aavistella.

Mailis työnsi avaimen varmuuslukkoon, joka aukeni napsahdellen. Kun toinen lukko aukeni ja Mailis veti oven auki, Eetu pinkaisi sisälle viipymättä. Saman tien se kuitenkin käännähti kauhistuneena ympäri ja pakeni ulos Mailisin jalkojen välistä. Ällistynyt emäntä tavoitteli hetken tasapainoa ymmärtämättä lainkaan, mikä kissalle tuli. Mutta asia selvisi nopeasti: mökin lattiat lainehtivat veden peitossa. Vettä syöksähti ulos ovestakin.

Kauhistuneena Mailis katseli mökkiään. Mitä ihmettä oli tapahtunut?

Mailis astui sisälle. Kengät ja housunlahkeet olivat jo litimärät, niiden kastumista ei tarvitsisi enää pelätä. Päästyään keittiöön saakka Mailis avasi tiskikaapin oven. Sieltä löytyi syyllinen: kuumavesiboilerista tuleva letku oli irronnut ja suihkutti vettä kohti tulijaa valtavana ryöppynä. Silmänräpäyksen ajan Mailis tuijotti näkyä lamautuneena, mutta järki voitti pian. Hän kahlasi olohuoneen läpi saunasiipeen ja kiskoi auki ikkunanaluspenkin. Muutamalla kädenliikkeellä hän sulki veden, ja kohina lakkasi. Mieli maassa hän silmäili mökkiään. Talvi oli tehnyt vesijohdoille tepposensa, eikä hänen olisi pitänyt jättää mökkiä yöksi yksin. Jos hän olisi ollut paikalla, hän olisi oitis huomannut onnettomuuden ja päässyt vähällä. Nyt

edessä oli iso ja kallis remontti. Hän yritti kerrata mielessään vakuutuskirjan sisältöä mutta tajusi sen pian turhaksi. Teksti oli tarkastettava kaupunkikodissa, paperit olivat siellä.

Mailis meni ulos. Eetu istui portailla nuolemassa tassujaan. Mailis asettui aurinkoon ja katseli kuinka vesi lirisi oviaukosta pihamaalle. Kesä olisi auttamattomasti pilalla. Vesi olisi pumppattava ulos, lattiat revittävä auki, mökki kuivattava ja – paratkoon – miten muhkea remontti tästä oikein tulisi? Mailis kaivoi kännykän tuulitakin taskusta ja valitsi Markus Vuoren numeron. Markus oli jo vuosia ollut Mailiksen tuki ja turva remonttiasioissa, ja jo hänen rauhallisen äänensä kuuleminen tasoitti Mailiksen sydämen pamppailun. Markus tulisi tuota pikaa.

Kuin tilauksesta myös Anssi Pesu raahusti paikalle. Varsinainen haaskalintu, Mailis ajatteli, naapuri haistoi onnettomuudet jo kaukaa. Hän kuului niihin tyyppeihin, jotka kansoittivat maantien posket aina kun jossain oli sattunut kolari, siihen umpiuteliaaseen yleisöön, joka siunaili tulipaloa lähietäisyydellä, heihin jotka nauttivat muiden menetyksistä uskomatta sellaisen koskaan sattuvan omalle kohdalleen.

Ukko ei vaivautunut sen kummemmin tervehtimään, haalistunut lippalakki pysyi kuin nakutettuna päässä.

”No, miksi seisot pihalla etkä pane pannua kuumenemaan? Tässä olisi tervetuliaiskahvien paikka”, naapuri sanoi rapsuttaen korvanjuuressa rehottavaa harmaata hiuspehkoa.

”Vai tervetuliais!” Mailis kivahti tahtomattaan. ”Vilkaise tuosta ovesta, siinä on tervetuliaisia kerrakseen!”

Anssi teki työtä käskettyä ja remahti nauramaan.

”Sinullahan on oikein sisäuinta-allas! Oletkos oppinut siellä Turkinmaalla niin hyvälle ettei järvidesä enää kelpaa?”

”Minä sinulle kohta uima-altaat näytän!” Mailis parahti. ”Kävin täällä eilen, ja kaikki oli kunnossa. Tämä on viime yön juttuja.”

Ukko hihitteli tyytyväisenä. ”Etpä uskonut kun kerroin, että kaupungin vesijohto on pirun keksintö! Vesi tulee sel-laisella voimalla, etteivät sitä talon vehkeet kestä. Parasta on turvautua omaan kaivoon ja käsipelillä nostettuun veteen, niin ei satu onnettomuuksia.”

Mailis nipisti huulensa yhteen ollakseen lausumatta muuta-maa valittua sanaa Anssin kaivosta. Se oli ikivanha, sisäpuolelta kivillä vuorattu, eikä sitä ollut puhdistettu vuosikymmeniin, jos koskaan. Laho kansi tuskin suojasi sitä ulkomaailmalta, ja Mailis oli monesti varottanut Anssia sen vaarallisuudesta. Puuttui vain, että ukko itse putoaisi kaivoon eikä pääsisi pois niljaista kiviseinämää pitkin.

”No, voinhan minä kiehauttaa ne kahvit meillä”, Anssi lupasi ja nyökkäsi tontilleen päin.

Ajatus ei houkutellut Mailisia. Hän ei kammonnut ainoas-taan naapurin mainostamaa kaivovettä vaan myös Anssin keittotilojen kamalaa siivoa.

”Antaa olla”, Mailis sanoi.

”Taidat olla huonolla tuulella”, Anssi totesi tyytyväi-senä. Onneksi juuri sillä hetkellä, ennen kuin Mailis ennätti komentaa Anssia matkoihinsa, Markus kaarsi muhkealla maasturillaan Saranpään pihalle. Markus ja Anssi olivat olleet sotajalalla vuosikausia, sillä Markus oli väsynyt ukkoon, joka pyrki lähitienoon työmaille neuvomaan ja moittimaan työn laatua. Markuksen nähtyään Anssi lähtikin hissukseen saapastelemaan kohti mökkiään mitä ilmeisimmin sekä pettyneenä siihen, että jäi vaille Mailisin maukkaita pulla-kahveja, että loukkaantuneena Markuksen suoranaisestä kiit-tämättömyydestä.

”Putkimies soitetaan heti. Katkaisin muuten sähköt. Sähkö ja vesi ovat huono yhdistelmä”, Markus sanoi tutkittuaan pai-kat nopeasti mutta huolellisesti.

”Milloin voisit aloittaa?” Mailis kysyi toiveikkaana. Markusella oli tietysti työtä enemmän kuin ikinä jaksoi tehdä, mutta Mailisin onneksi hän lupasi aloittaa työt välittömästi.

”Lähetän pojat purkamaan lattiat saman tien. Vesi on saatava pois ennen kuin se tekee enemmän tuhoa. Laitamme mökin kuivumaan. Onneksi kevät on jo pitkällä ja luvassa on lämmintä säätä, se auttaa kovasti. Mutta itse korjaustyöhön pääsen aikaisintaan juhannuksen tienoolla.”

”Saan mökin käyttööni siis vasta joskus elokuussa?”

”Olen pahoillani”, Markus sanoi. ”Sinulla on huonoa onnea tällä kertaa. Enempää en pysty kuitenkaan lupaamaan.”

”Olet luvannut ihan tarpeeksi”, Mailis sanoi reippaasti. ”Soitan Johannekselle, hän saa tulla auttamaan. Viemme television ja muut laitteet aittaan pois jaloista ja siirrämme huonekalutkin sivuun, jotta miehet pääsevät purkamaan lattiat.”

Markus katsoi punniten Mailisia ja kehotti tätä jättämään kantamiset nuoremmille. Mailis ymmärsi olla loukkaantunut, puuttui ainoastaan, että hän itse kaatuisi veden liukastamilla lattioilla ja murtaisi lonkkansa.

Markus meni autolleen ja palasi kertoakseen, että putkimies saapuisi vielä samana päivänä.

”Purku-urakka aloitetaan heti kun olet saanut tavarasi turvaan.”

Kun maasturi katosi tienmutkan taakse, Mailis huokasi kiitollisena mutta samaan aikaan alistuneena. Hän kahlasi keittiöön, pakkasi kassiin muutamia kuppeja ja lusikoita, murukahvipurkin, makeutusainetölkin ja keksipaketin sekä nappasi vielä kainaloonsa vedenkeittimen. Niine hyvineen hän loiskutteli ulos ja käveli saunamökille. Sinne oli vuosia aiemmin rakennettu pieni keittonurkkaus, mistä Mailis nyt lähetti taivaalle lämpimän kiitoksen. Hän kiehautti vettä ja joi kupillisen murukahvia. Heti tuntui paremmalta. Eetu tassutteli sekin

rantaan ja vaati äänekkäästi aamupalaansa. Kissanruokapusseja oli valmiina nurkkakaapissa, ja Eetu ahmi ateriansa ikään kuin olisi nähnyt nälkää jo pitkään.

”Meidän on keksittävä jotakin, Eetu”, Mailis sanoi. Kissa naukaisi ja hieroi poskeaan emäntänsä pohkeeseen osoittaakseen olevansa samaa mieltä.

”Mitä ihmettä me teemme?”

Kissa hyppäsi penkille huovan päälle, kiertyi keräksi ja peitti silmänsä etutassullaan kuin ilmoittaen, ettei asia liikuttanut hänenkaltaistaan herrasmiestä millään tapaa.

3.

Vapun kylmä sää väistyi nopeasti mitä suloisimman lämmön tieltä, ja luonto räjähti täyteen värejä ja tuoksuja. Puut saivat lehtiverhon muutamassa päivässä, hedelmäpuut aukaisivat kukkansa, perennat kasvoivat pituutta aivan silmissä. Linnut syöksähtelivät taivaalla tulenpalavien pesimiskiireidensä siivittämänä, ja koko hyönteismaailma heräsi eloon suristen, inisten, pörräten hurjan kiihkon vallassa.

Mailisin poika Johannes ja miniä Annika olivat ajaneet heti haaveria seuraavana päivänä Saranpään kumisaappaat mukaan ja tyhjentäneet mökin irtaimiston rantasaunaan ja aittoihin. Mailis ja Eetu olivat asettuneet Saranpään rantasaunan tupaan ja eleivät siellä melkoisen sopuisasti ahtaista tiloista huolimatta. Eetu ei tosin voinut käsittää, miksi sitä ei enää haluttu päästää ylätaloon. Se pyrki sinne kaikista raoista miesten repiessä irti lattioita ja asettellessa puhalluslaitteita hurisemaan eri puolille taloa. Kun yläkerran ikkunat avattiin ja tikapuut nostettiin ikkuna-aukkoon, Eetu osoitti sitkeyttä ja taitoa hipsuttelemalla niitä pitkin ylös ja alas monta kertaa päivässä.

Mailisin pää oli täynnä suunnitelmia. Kun tiedossa oli joka tapauksessa remontti, oli oiva tilaisuus laittaa samalla koko mökki uuteen uskoon. Vanha keittiö revittiin alas, ja sen tilalle Mailis suunnitteli uuden ja toimivan kokonaisuuden. Lattiat saisivat leveät, tukevat laudat, jotka vahattaisiin mökin henkeen sopiviksi. Terasseja ja kuisteja laajennettaisiin, ja yläkerran makuuhuoneisiin laitettaisiin parvekkeet. Mailisin taiteilijansilmä ja -sielu kaipasivat mökkiin myös uusia värejä, maaleja ja tapetteja. Hän raahasi tietokoneensa kaupungista silläkin uhalla, että saunakamarista tuli entistä ahtaampi, ja istui sen ääressä tuntikausia suunnitellen ja hakien ideoita.

Eetu kyllästy pian molempien talojen touhuihin ja etsiytyi pitkiksi päviksi nukkumaan tutun viinimarjapensaan katveeseen. Varjo olikin tarpeen, sillä Suomi kylpi auringonpaisteessa, ja Lappi oli lämpöennätyksineen hetkittäin jopa Euroopan kuumin kolkka. Mailis oli riemuissaan aikaisesta kesästä: talo kuivui nopeasti helteessä, ja varsinainen remontti päästiin käynnistämään nopeasti. Vaikka Markuksen muut kiiireet pidättelivät töitä, hän lähetti miehiä aloittelemaan hommia sitä mukaa kuin nurkat kuivuivat.

Uimavedet lämpenivät nekin ennätysvauhtia, ja kun Mailis huhki päivät kasvimaalla, puutarhassa ja rakennustyömaalla, kutsuivat Yläjärven lauhkeat vedet uimasille tavan takaa. Kunto nousi puuhaillessa ja uidessa nopeasti, hän tunsu norjistuvansa ja notkistuvansa, ja Turkissa kertyneet muutamat kilot katosivat nopeasti vyötäröltä. Kukapa nainen, vaikkakin yli seitsemänkymppinen, ei olisi ilahtunut huomattessaan housunkauluksen käyvän väljäksi.

Juhannus alkoi kuitenkin pikkuhiljaa lähestyä ja Mailisin hermot kiristyä: hänen oli vaikea kuvitella Alania tähän sekasotkuun, eikä kaupungissa asuminen tuntunut hyvältä vaihtoehdolta. Onneksi suojea kohtalo puuttui peliin.

*Miten käy maalaisidyllille
kun vallan saavat
kateus, kostonhimo ja katkeruus?*

Kevät on tullut, ja eläkkeellä oleva Mailis Sarka on palannut Turkista kesäpaikkaansa Saranpäähän. Huvilan oven avatessaan Mailis kohtaa kauhukseen lainehtivan lattian, ja kesäsuunnitelmat menevät uusiksi. Mailis muuttaa vesivahinkoa pakoon vanhan ystävänsä maatilalle Vesilahteen. Vuosisataiset viljelymaisemat saavat hänet tarttumaan siveltimeen, ja pian hän kiinnostuu myös lähistöllä sijaitsevasta Syväteenniemestä, jota asuttaa kansainvälisestikin tunnettu muotoilija Pekka Juuri riitaisan perheensä ympäröimänä. Suvun välejä kiristää paitsi Pekan uusi avioliitto itseään huomattavasti nuoremman Lillin kanssa myös yhteinen liikeyritys, joka on alkanut tuottaa tappiota. Kun Juuren vävyjen mönkijäsafarilla tapahtuu vakava onnettomuus, herkkävaistaisen Mailisin aistit jälleen valpastuvat. Joku tuntuu haluavan vahingoittaa Pekkaa, joku jonka toinen silmä on päivä ja toinen yö.

Toinen silmä päivä, toinen yö on neljäs Mailis Sarkasta kertova romaani. Se on hurmaava yhdistelmä kartano- ja salapoliisiromaania.

